

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 150 Lei
Pe jumătate . . . . . 75 Lei
În străinătate . . . . . 300 Lei

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, jud. Târnava-Mică
Director **ALEXANDRU LUPEANU-MELIN**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Un cap de muere..!

Un cap de muere-î mai puțin de cât un cap de vită! Această judecată rățacită nu este a noastră, ferească Dumnezeu, ci a unui țaran-moș din părțile Huiedinului, de pe la Călățele.

În preajma Crăciunului, prin zloată și noroi, a răzbătut până la Cluj, la clinicele celea mari, un Moș în vârstă ca la 45—50 de ani. De astă dată nu era cu calul de căpăstru, după obiceiul din străbuni, nici cu ciubarele hurducate în eleaga cu patru roate betege, ci în urma creștinului hălăduia o biată „fomeie“ cu buzele învinețite de frig și cu ochii înlăcrimați de necunoscute dureri lăuntrice. Se vedea cât de colo că femeia suferă și Moșul, îndemnat cine știe de cine, o duce la „doftori“, să-i caute de leac.

Stau amândoi în poarta clinicilor și șteaptă să vie domnii la slujbă. Bărbatul ține pipa mică în mâna stângă și cu dreapta o „tecăruiește“ cu iarba dracului. Femeia stă cârlig alături și geme dureros, cu mâinile la foale.

Omul își pierde răbdarea, scuipe cât olo rotocoale mari de zeamă de băgău și înjură vremea, înjură pe domni cari au izdănit clinicele și își înjură muerea.

— Mai tacă-ți fleura, umfle-te smerii să te umfle! Ori îi crepa. Un cap de muere mai găsesc eu pe lumea asta. Iar până atunci rămâne mălaiul.

În sfârșit sosește mai marele doftor. Cu adevărat mai mare, că se vede de departe, din fund de stradă, ca o ămpănă de fântână peste sat.

— Ce-i cu „fomeia“ nene? Pare parte greu bolnavă. Cei baiu are?

— Turba o știe, domnule fi-doftor, țiru' mâna? Gojește așa, cârlig, de două zile și ne strică sărbătorile. Ice că o ține la deșerturi și geme de nu-și dă rând. Te-ați putea să-i dați niște prafuri, să-i ieacă, v'ași aduce o păreche de donițe primăvară.

Biata Moață, femeie la 32—35 ani, retroasă încă și voinică, e luată în primire, și cercetată cu deamănuntul, cum

e legea la clinicile celea mari. Profesorul spune apoi judecata:

— Aici e hernie încarcerată (vătămătură cu înodare de mațe) și nu se poate ajuta decât cu operație. Operația trebuie făcută *numai decât*, altfel moarte

sigură. Ca întotdeauna, țărani vin la clinică în momentul din urmă și se prăpădesc cu zile lujeri de oameni, ca și această Moață cu brațele de fier, pândită de piaza cea rea.

— Ai copii, femeie?

— Am, mă rog la domnu', patru.

Pe cel mai mic dela sân l-am rupt și l-am dus la o vecină, să-l alăpteze până mă întorc eu.

— Hai la operație!

Moșul, păcăind din lulea a ascultat întreg „diagnosticul“ și vorba doftorului celui mare. Părea stan de piatră pe vârful Detunatei. Atâta doar' că scuipa cât colo, pițule negre de tutun prost. Într'un târziu când se făceau pregătiri ca femeia să fie dusă în sala de operație, îi veni și Moșului graiul:

— Păi la „opărății“ noi nu ne-om duce, mă rog la Măria Sa. Hai acasă fomeiei!

— Ai înnebunit, bade, se miră profesorul cu inimă miloasă, dela chirurgie?

— N'am înnebunit, mă rog la Măria Sa. Dar un cap de fomeie nu face cât

un cap de cal și noi n'avem cai pe seama muierilor. Hai fomeiei!

— Cum vine vorba asta cu calul bade? — întrebă mai departe doftorii.

— Păi „opărății“ dacă se scoală trebuie să umble călare și noi n'avem cai pântru așa treabă. Hai fomeiei!

Oricâtă trudă au pus doftorii ca biata Moață să rămâie la operație și să fie mântuită dela moartea sigură, a fost înzadar. Moșul nu s'a învoit cu nici un chip. Pentru el și pentru atâția ca dânsul, din munți și din câmpii, un cap de muere „nu face pițule“. Și, peste două zile, undeva departe, pe la Huiedin, au rămas patru orfani de mamă. Și un Moș cu cap de piatră, care, pentru o vorbă minci-noasă (celor operați nu le cere doctor pe lume să umble călare..) mai bucuros pierde muerea, decât calul.

*

Invățămintele din această sfâșietor de revoltătoare întâmplare le poate scoate ușor orice om cu mintea sănătoasă. Afară de cei cu bolovani la cap, ca Moșul din codrii Huiedinului.

Alexandru Lupeanu-Melin

Dr. Alexandru Pop

fostul medic al institutelor din Blaj, cu școală înaltă dela Viena, dela moartea căruia s'au împlinit în 17 Ianuarie 23 de ani. Răposatul a fost tatăl d-lui profesor universitar *Dr. Al. Pop*, directorul clinicii chirurgicale din Cluj.

Dați milostenie

Sf. Francisc Xaveriu a mers odată la un mare comerciant portughez și l-a rugat să-i dea o sumă oarecare de bani, ca să înzestreze pe o fată foarte săracă dar tot pe atât de cinstită, care, dacă nu-i face rost de zestre, rămâne nemăritată. Negustorul la început nici n'a voit să audă de așa ceva, însă atâta i-a vorbit sfântul până în sfârșit s'a hotărât să-i dea. Fiind însă foarte ocupat, i-a dat cheia dela pupitrul în care-și ținea banii, încredințându-l să-și iea cât dorește. Sfântul a luat 500 bani de aur. Negustorul l-a întrebat, câți bani a luat. Când i-a spus sfântul, cât a luat, a zis: »Rău ai făcut, puteai să iai și mai mulți«. Sfântul în schimb i-a prorocit că va trăi mult, că va avea pururea binecuvântarea Domnului și că va ști cu trei zile înainte, când are să moară, ca să se poată pregăti cât mai bine. Și întocmai așa s'a și întâmplat, căci când, la adânci bătrânețe, comerciantul a observat că nu-i mai cade bine vinul și că e amar, și-a adus aminte de prorocia sfântului, a chemat un preot, s'a spovedit și împărtășit, murind a treia zi creștinește.

Din această istorie adevărată se vede că Dumnezeu le răsplătește celor ce dau elemosină atât în viața aceasta cât și în lumea cealaltă. Dar darea de elemosină ne aduce și alte foloase, și anume face să ne păstrăm și să ne înmulțim averea. Sf. episcop Ioan milostivul împărțea tot ce avea cu săracii și cu toate acestea tot-

deauna avea bani, așa că odată s'a rugat astfel: »Doamne, sunt curios să văd, cine se va obosi mai iute, Tu, în a-mi da într'una avere, ori eu, în a o împărți săracilor«. Eugen episcopul Cartaginei, a făcut foarte multă milostenie, atunci când țara lui o cuprinsese Genseric, regele vandailor. Populația era grozav de necăjită și venea la episcopul, pe care-l numea »tatăl săracilor«, și se plângea că nu mai are din ce trăi. Episcopul și-a dat tot ce avea, și oricât da, niciodată nu i-se gătau banii, pentru că în fiecare zi venea cineva, vreun bogătaș de regulă, și-i aducea câte un dar.

Prorocul Ilie stătea odată în rugăciune în cocioaba sa, când Dumnezeu îl trimise la muntele Evron, că a voit să vadă dacă poporul jidovesc e milostiv cu inima ori ba. Sf. Ilie a plecat, îmbrăcat în niște sdrențe, prin țară. Ajuns, pe o vreme grea, în fața unui palat minunat, s'a rugat să-i dea o milostenie. Dar bogatul l-a alungat cu cuvinte urite. Bătrânul proroc a plâns cu amar, n'a zis nici un cuvânt și a mers mai departe. L-a văzut un om sărac din fereastră și l-a chemat înăuntru, să-și uște hainele, până se oprește vremea cea grea. Bătrânul a intrat, iară omul sărac i-a dat tot ce a avut. — După câțeva vreme sf. Ilie veni iară în părțile acelea. Palatul era dărâmat, iară în locul căsuței săracului se găsea o casă drăguță. Nu peste mult veni bogatul de odinioară, amar și necăjit, și-i spuse prorocului că de când a fost el pe la ușa lui, tot rău îi merge. Abia-și sfârși plângerea fostul bogat, când iată că se înfățișă și fostul sărac, mulțumindu-i că de când fusese bătrânul la el, tot bine i-a mers. După ce l-a ascultat și pe acesta, bătrânul își delătură îmbrăcămintea și le spuse că el este prorocul Ilie și că a fost trimis de Dumnezeu, ca să vadă, cum se poartă poporul față de cei săraci. Tot atunci le împărți și aceea că pe bogat Dumnezeu l-a pedepsit, iară pe cel sărac tot Dumnezeu l-a ridicat.

La Faptele Apostolilor, 9, 36—42

citim că în Iopi era o ucenică, anume Tavita, care era plină de fapte bune și de milostenii. Într'o zi ea s'a îmbolnăvit și a murit. Ucenicii au trimis după sf. Petru, care dacă a venit — au stătut înaintea lui toate văduvele plângând și arătând hainele și îmbrăcămintele cari le făcea Tavita fiind cu ele. a sculat-o din morți supunându-i cuvintele: »Tavita, scoală!« Dacă Tavita n'ar fi făcut atâta elemosină și fapte bune, văduvele nu l-ar fi rugat pe sf. Petru s'o scoale din morți.

Prin elemosină ajungem uneori chiar la iertarea pedepselor, după cum ne asigură și sf. Pavel: »Facerea de bine și împărțirea (ajutorarea săracilor) să nu lăsați uitată, căci cu jertfe ca acestea place omului lui Dumnezeu« (Evrei 13, 16). Fredegunda, soția regelui francez Chlperic, a avut nenorocirea ca în scurtă vreme să moară toți trei copiii de o boală molipsitoare. Ea a început a se ruga și a face milostenie, rugându-i pe săraci să se roage lui Dumnezeu ca să-i dăruiască un copil. Și după mai mulți ani de rugăciuni, Dumnezeu le-a dăruit un copil care mai târziu a domnit sub numele de Clotar II.

Și acum încă o pildă, care vă va lumina și mai bine de marea însemnătate a elemosinei: Un om avea trei prieteni pe doi îi iubea foarte mult, al treilea era indiferent, cu toate că acesta îi era cel mai binevoitor. Odată omul a fost chemat la judecătorul de instrucție, ca l-a acuzat foarte grav. Bietul om s'a dovinovățit cât a putut, însă judecătorul cerea martori. S'a rugat atunci de cei doi prieteni ai săi, să vie și să mărturisească pentru el. Cel dintâi s'a scuzat că are alăfaceri, i-a dat însă o haină mai bună în care să se poată înfățișa înaintea judecătorului. Al doilea l-a petrecut până la poarta judecătoriei, și apoi s'a retras pentru că i era frică de judecător. Numai al treilea, la care ținea mai puțin, a tratat fără frică în sală, s'a prezentat jude-

„Foita UNIRII POPORULUI“

Două lumi

I-se înmuiase cămașa în spate, de-ai fi putut-o stoarce, ca după ploaie de atâta alergătură, căzând porunca pe capul bietului pârgar, ca un deochiu venit dintr'o căutătură nevăzută. — „Ascultă, pârgarule“, — se răsti primarul, — „dă de veste în sat, cu doba, cu graiul, sau cum te-o învăța al de sus, că tot matul să se prezenteze, mâine, pe la trei după masă la primărie, că vin domnii deputați să le spună vești mari și să le arete cine-s dușmanii țării. Să le mai spui că cine n'o veni îi vai de pielea lui, că de aceea vin domni la noi, să-i mai scape de necazuri. Băga bine de seamă, că de nu-mi aduni întreg satul, să nu te mai areți în fața mea și să te duci uade și-a dus mutul iapa. M'ai înțeles Gavriluș?... N'ai mai plecat?... încheie primarul vorbe, lăsându-se căzut pe scaun, ca după o muncă grea.

— „Am înțeles“, — bolborosi Gavriluș, întinzându-se după doba din cuiul de după dulap, — „da vezi, domnule primar, știi domniata, cum sunt oamenii dela noi, când aud de domnii deputați, zic că să-i mai asculte domnul primar, că de aia-i tot eu ei și i-au dat slujbă“.

— „Pe tine nu te privește, ce zic oamenii, tu ai să mi-i strângi ca cu arcanul, că de nu, dăm doba altuia, mai vrednic ca tine“, isbi primarul pumnul în masă de început și călimara a juca de frică. Gavriluș eși din primărie bolborosind ceva ce nu prea semăna a Doamne-ajută. De cum puse piciorul în ușiță, începu a lovi cu băștele în pielea de câine, de par' o'ar fi prins javra la stămina din cămară.

— „Drrruuumdum, dum, drrruuum, dum dum, dum... tot omul să audă și să înțeleagă, că mâine vin necazurile la primărie și cine nu vine să-i asculte pe domnii deputați, e vai și amar de capul meu, că-mi ia doba și i-o dă la altui“. Bietul Gavriluș, om cu casă grea și avere, nici să poată ținea o coadă de vacă la ușă, de frică să nu-și piardă slujba, s'a sfâșicit toată știința în el, că vreme de două ceasuri, n' întortochiat porunca primarului, că nu mai era chip s'o poată infiripa așa cum ar fi trebuit.

— „Drum, dum, dum, dum“, batea Gavriluș în tobă, strășind din dinți, de par'că zdrobea alune — drum, dum, dum, tot omul să știe și să înțeleagă, că mâine la trei, vin dușmanii să ne-aducă necazurile pe cap. Să veniți oamenii buni, eu mic, cu mare, că vreau să-mi ia doba“.

Oamenii, învățuți de munca câmpului, de necazuri multe și fără număr, ascultau din crepăturile porților, de peste pâlănuri și garduri, de prin șoproane săracite, de pe prispe arse de soare. Și, deși nu înțelegeau nimic,

nimic nu se interesa mai de aproape, făcându-și fiecare judecata, după cum îi era câciuc.

— „O fi g'rat omul un pârharuț de răd și-o cam tacureat vorba, dar, știu eu, că de primărie numai necazuri pot veni“.

— „O fi vorba de protestul comunei pedurea din Fundătură. O fi perdat comuna protestul și-acum te vinde și doba din primărie D'apoi, eu am zis să se apuce de protest“.

Și fiecare, văzându-și de treburi, a rămas să intre dușmanii în sat, fără să le iasă drum.

Noaptea aceea a fost o noapte de coșmar pentru bietul pârgar. Întors din sat, cu cămașă leoarcă de alergătură, n'a putut închide ochiu.

— „Dar dacă vine satul întreg“ începu să se tobozeze singur, — „atunci ai scăpa bine, Gavriluș“ și strângea din gene, ca și cum ar fi prins somnul de aripi.

— „Da, dacă nu vine nime“ — făcea Gavriluș, căutând prin întunec ec grinzile lumate.

Dimineața era beat de neodihnă și de dur. Doar slujba asta îi era tot sprijinul și din ea și-a dus traiul, așa amarât cum era dar vorba ceea, dacă nu eurge, pica și totuși tești că este în ce să iămoi coaja de mlaștigă.

Primarul, care auzise de bolborosirile Gavriluș, nu-i făcu nici o dojană, trăgând dejdea, că poate chiar prostia pârgarului, aduce lumea la primărie. Că cine-o veni,

cătorului și a mărturisit pentru el atât de minunat, încât judecătorul l-a declarat nevinovat și liber.

Trei prieteni are omul pe pământ. Oum se poartă oare aceștia în ora morții, când judecătorul ne chiamă la judecata particulară? Prietenul cel dintâi, banul, ne părăsește cel dintâiu, ne dă cel mult un sicriu, în care să ne îngroape. Al doilea prieten ne sunt rudeniile și prietenii, cari ne conduc până la mormânt, iar de acolo se reintorc către casele lor și-și văd fiecare de treburile lor. Singur prietenul al treilea, faptele bune, îl petrec pe om nu numai până la mormânt ci și în lumea ceealaltă, până la dreptul judecător, unde nu numai că ne țin parte ci ne și scapă de mânia lui. Cine are urechi de auzit să audă!

Părintele Iuliu

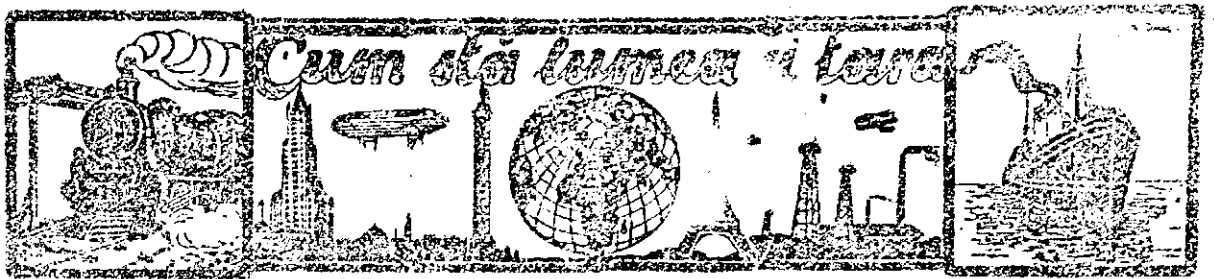
Din Feisa

Înterestăm cu bucurie hotărîrea pe care au luat-o membrii „Agru”-lui din com. Feisa, în ziua de 11 Ianuarie a. e. Și anume, despre ce-i vorba?

S'au gândit oamenii că-s prea multe năcazurile zilelor de azi și-s prea multe golurile de umplut. Au văzut apoi că prea mulți bani se cheltuiesc cu judecățile, au văzut că sunt mulți aceia cari au ajuns la sapă de lemn, cheltuindu-și timpul și banii prin cancelariile advocătești, pentru toate nimicurile. S'au hotărît deci membrii „Agru”-lui din Feisa, ca pentru orice neînțelegere ce s'ar ivi între ei, să se adreseze preotului lor, ca el să-i judece și judecata lui să fie lege pentru ei.

Această hotărîre, care a fost primită cu bucurie de toți locuitorii satului, chiar și de acei cari nu sunt membri ai „Agru”-lui, a și fost pusă în aplicare. Par. Iovu Popa a împăcat pe câțiva impricinați, ferindu-i astfel de cheltueli zadarnice pe la oraș.

Această folositoare hotărîre a fost scoasă din trecut înțelept al neamului nostru. Alături de ea, în același trecut, stau ascunse multe comori sufletești. Căutați numai și le veți găsi.

Ce este mai nou în țară

În preajma deschiderii parlamentului, guvernul caută isvoare noi de câștig — Pregătiri pentru bugetul viitor

Se pare că guvernul se află la o strâmtoare: lipsa de bani, pe zi ce trece, e tot mai mare. Miniștrii se străduiesc să facă față acestei situații. În ultimele consilii de miniștri lipsa banilor a fost preocuparea cea mai de seamă a guvernului.

S'au făcut pentru aceasta mai multe proiecte de legi, cari vor fi între primele legi pe cari le va vota parlamentul. Astfel se va înființa monopolul petrolului și al zahărului. Statul se va îngriji adecă singur de scoaterea și vânzarea petrolului, și de fabricarea zahărului, punând astfel mâna pe un însemnat izvor de câștig. Se va controla apoi mai bine monopolul alcoolului, care ar putea aduce un câștig mai frumos.

La începutul acestei săptămâni, (Luni, 21 I. e.) parlamentul și-a început lucrările după o vacanță începută încă dinaintea de Crăciun. În aceeași zi, d. Victor Slăvescu, ministrul finanțelor, a depus în fața deputaților, pentru votare, următoarele proiecte de legi:

Proiectul de lege în care se arată cum să se folosească banii pe cari statul i-a primit la împrumutul intern.

Proiect de lege prin care se înfiin-

țează o monetărie națională (ca să se fabrice banii la noi în țară).

Proiect de lege pentru ca să se poată fabrica bani noi. Moneta de un leu va fi găurită. Se vor fabrica apoi monete de 50 și de 200 Lei, de oari până acum n'au fost.

Tot în această sesiune, parlamentul va discuta proiectul de lege pentru reforma administrativă și darea de seamă a dlui deputat A. Benteiu, asupra afacerii „Skoda”. Ou acest prilej, dacă va fi provocat, va lua cuvântul și dl Iuliu Maniu.

La Ministerul de finanțe au început pregătiri în vederea bugetului viitor. D. ministru Victor Slăvescu a intrunit pe toți colaboratorii săi: pe d. Mitiță Constantinescu, subsecretar de stat, pe d. St. Bogdănescu și M. Lăzeanu, secretari generali și alți slujbași din minister, și s'au sfătuit împreună cum să fie făcut noul buget. Astfel se pare că în anul acesta bugetul se va vota la timp, căci amănările din anii trecuți au pus început bugetului tocmai la mijlocul anului.

nu-l interesa, vorba era să fie mulți, apoi fie cât de proști.

Dar culmea batjocurii pentru primar și onoroscire pentru bistul și amarătul de pârgar. Erau ceasurile oșinei, domni stăteau ca pe jar și oamenii din sat, nici să fi dat isima cea rea în ei, nu se arăta unul.

Primarul făcând fețe, da să se scuze:

„Ați ales ziua cea mai nepotrivită, domnilor candidați, chiar azi au eșit oamenii la împărăștiatul mușuroaielor, pe luncă”. Gavriluș ar fi încăput și în gaură de șoarec, atât s'a făcut de mic. Dacă l-ar fi întrebat careva dinre domni, cum îl chiamă, cred că n'ar fi putut rosti o vorbă.

Când primarul, prefăcându-se vesel, îl grăi:

— „Ce zici, Gavriluș, s'or fi întors oamenii dela fânate?” — pârgarul a căpătat piele de mort. Abia, după câte va noduri înghițite în sec, adrăsai să-și deschidă gura:

— „li departe luncă, domnule premar”.

— „Iar aruncă-te puțin, curajos, primat, măi Gavriluș și scoate-i din bârloguri”.

Atât a așteptat pârgarul, să poată ofta cel puțin în voie. Dintr'o mișcare, și doba li era de grumaz. Abia la o aruncătură de primărie, sbiera de rasuna satul.

— „Tot omul să știe și audă, că a venit poruncă: dacă cineva a plătit prea mult în lare și dacă l s'o făcut o pagubă, când a fost pătăia, ori cine n'o căpătat banii pentru caii luși în manevră, să vie să se plângă, acum,

mintenaș, la primărie. Cine nu vine acum, în fugă, mintenaș, nu mai capătă nici un ban”.

— „Oare ce spune Gavriluș?” se întrebau oamenii peste garduri.

— „Bine ar fi să fie așa”, — răspundeau cei mai desghetați la minte.

— „Haideti, să mergem; se ncurajară câțiva veciai din capătul satului, care o luară, gălăgioși spre primărie. Lângă ei se alăturase alții și alții, așa că într'o jumătate de cias lumea era strânsă în fața primăriei.

— „Fraților”, — deschise vorba un domn gras și rumem la față, cocoșat pe fundamentul de ciment al unui grilaj de fer, — „am venit la D. voastre noi frații dela oraș, ca să vă arătăm, cari sunt năcazurile și relele, din pricina cărora traiul și viața vă e atât de grea...”

— „Le știm noi, le știm”, începu lumea a se mișca, ca un furnicar, când implânți gătejul în el.

— „Știu că D. voastre le știți, dar noi am venit să vindecăm durerile, să alungăm necazurile dintre D. voastre...”

— „Io nu mi-am căpătat banii pentru forșponi” îl intrerupe Ion al Gânjului.

— „O să facem să ți-se plătească”, — răspunde domnul dela oraș.

— „Mie mi-au socotit pășunatul pentru vițel, care n'a eșit la iarbă numai o zi, că o murit” — priase curaj un altul.

— „Ți-se va restitui suma achitată în plus”, spune candidatul.

— „Pe mine m'au pedepsit ou o mie de

lei, o'o dat vaca cu nasul în pădurea de pini” — urlă Toader Spăriosu.

— „Vei căpăta mia de lei înapoi, dacă venim noi la putere”.

— „Com, domnule, dumneata vrei să fii și mai în putere de cum te vedem, că ești? Atunci ce să zic eu”, — zise Mănuila Strijitu, pe care poți număra oasele dela o svărlitură. Lumea răsă cu hohot, iar domnul candidat a folosit prilejul, să-și poată șterge sudorile, cari curgeau părău, pe obrazii dolofani.

— „Și-acum, oameni buni, vă dau garanție că de veți pune ștampila pe semnul nostru, care este o frunză de stejar, — pentrucă noi suntem ca stejarii de tari și nu ne temem de furtună, — veți scăpa de multe rele și necazuri”, și cu asta domnul și-a încheiat vorbirea, dându-se jos de pe înălțimea care și-a ales-o.

Oamenii așteptau să vie altul la rând, cum erau obiceiuiți, de câțiva ani încoace, dar domni erau grăbiți, prea întârziară cu așteptatul. S'au infundat într'o mașină închisă și sbrrr, spre alte meleaguri.

Oamenii au rămas buimăciți, ca după un vis frumos, din care te trezești, că din împărat ai rămas tot ceace-ai fost.

Doar numai primarul era ceva mai glumeț, iar Gavriluș, pârgarul, să inebunească de fericit, că nu i-au luat doba.

Petrea Dascălu

Cum se poartă Bulgarii cu Românii de peste Dunăre

Un Român din Vidin trimite o scrisoare unei gazete din Capitala țării, în care se plânge de felul cum se poartă Bulgarii cu frații noștri rămași dincolo de Dunăre. În apropierea Vidinului sunt multe comune curat românești. Cu toate acestea, guvernul bulgar a numit în fiecare comună numai primari bulgari. Și fiindcă acest lucru e prea de tot potrivit minții omenești, pe lângă fiecare primar s'a așezat un comisar de poliție.

Pe ulițele satelor apoi, sunt lipite afișe pe cari stă scris: „Vorbiți numai bulgărește”. Românii cari nu se supun acestui ordin sunt amențați — spune scrisoarea — ori, de cele mai multe ori sunt luați la bătaie de grănicerii bulgari.

Dar nu numai în Bulgaria ci și în alte țări, Românii au de suferit aceleași lucruri. Iar la noi în țară, ce se întâmplă în vremea aceasta? Bulgarii fac spionaj, unde? La direcțiunea generală P. T. T. Oaci până acolo au intrat. Ungurii, plătiți cu bani românești, fac propagandă pentru țara lor. Și toți slujbașii străini, de cari avem destui, își încuroa actele și te îmbată la cap cu o limbă pășarească. Și dacă statul îi cheamă la examen, să învețe limba acestei țări a cărei pită o mânăncă, fac Ungurii plânsoare până la Geneva. Dar dacă am sili și noi de ex. pe Bulgari să vorbească „numai românește”, să înturnăm adevăr pe românie ordinul bulgăresc dela Vidin, s'ar cere la Geneva să ne scoată afară din granițele țării. Și dacă așa stau lucrurile, ne gândim: Oare ce-o fi ăla „tratat al minorităților”.

Cum e vremea

Gerul din țară și situația sămănăturilor

Săptămâna trecută a așternut peste plaiurile țării un ger cumplit de tot. Cei mai bătrâni spuneau: „Vremea nu ne mințește. După vechile așezăminte acum ar fi zilele Bobotezii, care totdeauna vine însoțită de valuri mari de frig”.

În unele părți ale țării a bătut viscolul acoperind șoselele și liniile ferate. În alte părți, mai ales în Banat, trenurile n'au putut circula de loc în câteva zile.

Zăpadă de altfel n'a căzut prea multă. Gerul s'a menținut tot senin și atmosfera uscată, ceea ce a făcut ca frigul să se simtă și mai puternic.

În unele părți ale țării termometrele au arătat minus 27—30°. În Basarabia, care e mai apropiată de stepele Rusiei, a fost cea mai scăzută temperatură din țară.

Acest frig uscat și care din pricina viscolului te arde la față, nu e prielnic de loc sănătății. S'a îmbolnăvit foarte multă lume, mai ales de gripă. În unele părți s'au închis școlile din cauza multor elevi bolnavi. La Blaj s'au închis școlile de fete, toate, pe timp de o săptămână.

În ce privește situația sămănăturilor, ele au suferit de pe urma gerului. Cum în anul acesta a căzut puțină zăpadă, frigul a găsit câmpurile neacoperite. Spun specialiștii însă, că sămănăturile nu vor suferi prea mult, căci gerul a ținut puțin și apoi cerealele erau bine înrădăcinate. În ținuturile unde pământul a înghețat mai

adânc, ca Basarabia și Moldova, pagubele vor fi mai mari.

Când scriem aceste șire, vremea nu dă semne de schimbare. Aparatele din grădina botanică a liceului, arată tot o vreme uscată și o temperatură destul de scăzută. Seara s'a ajuns chiar la — 22°.

Dreptățile Ungariei

Mai mulți slujbași ai poliției omorâți pentru că au ajutat să se descopere adevărul în atentatul dela Marsilia

Un ziar din Cehoslovacia publică știrea că mai multe persoane din Ungaria au fost omorâte, în mod secret, la poliție, pentru că au ajutat pe comisarul francez Berthelot, să facă cercetări în legătură cu atentatul dela Marsilia.

Intr'adevăr, dovedindu-se legăturile Ungariei cu ucigașii regelui Alexandru, ea a fost silită să caute vinovații și să-i pedepsească. Un comisar francez a fost trimis să ajute și el la descoperirea vinovaților.

Ungaria a tăgăduit cât a putut și a descoperit ce a vrut. S'au folosit toate mijloacele ca cei ce știau ceva să tacă. S'au găsit însă câțiva cari au ajutat pe comisarul francez să găsească adevărul. Pentru acest lucru însă au fost pedepsiți aspru: ei au fost omorâți, în mod secret, la poliție. După cum scrie ziarul amintit, ne putem aștepta ca în parlamentul maghiar să se producă discuții furtunoase în această chestiune.

Încă o minune a d. Mussolini

Am arătat în mai multe rânduri, cât bine a făcut dl. Mussolini în țara lui. Am arătat în deosebi, cum a uscat mlaștinile Pontinene, pe cari de 2000 de ani nimenea n'a isbutit să le usuce, și le-a prefăcut în pământ cultivabil, așa că în locul uritelor și nesănătoșelor mlaștine astăzi înfloresc 2 orașe frumoase, iarțăramii italieni ară, samână și grapă prin ele.

De curând d. Mussolini a făcut o altă ispravă, destul de însemnată și aceasta. A stărpit 18.000 hectare pădure de pe insula Sardinia și a uscat tot pe atâtea mlaștini, prefăcându-le și pe acestea în pământ arător, iar în mijlocul pământului de nou cucerit a întemeiat un oraș, pe care de curând l-a deschis regele Italiei, dându-i numele Mussolinia. În acel oraș locuiau, înainte cu 2 luni 1000 locuitori, iară astăzi are 4000 locuitori. Casele țărănești le-a zidit statul, iară ceice le-au primit ca să le locuiască plătesc o arândă mică, vreme de 30 ani, și atunci se scriu pe numele lor dimpreună cu pământul pe care-l lucrează.

Ce să mai spun de noul oraș? Are tot ce-i trebuie, școli, biserici, primărie, gară, postă, oteluri, piețe, lumină electrică, conduct de apă, canalizație, spital, poliție, cazarmă militară cu un cuvânt tot ce-i trebuie. Malaria (frigurile cele rele), care pustia la an mii de oameni din părțile acelea, a fost stărpită cu desăvârșire. Pe când până acuma pe teritoriul acela nu se producea la an decât preț de 100.000 lire italiene, astăzi el produce cam 10 milioane de lire.

E o adevărată minune ceea ce a putut face dl. Mussolini prin țaria sa de voință și prin cinstea sa nepetată.

Cititi „UNIREA POPORULUI”

Ziua Unirii

Printre veacurile multe pe cari le-a bătătorit neamul nostru, ziua de 24 Ianuarie când s'au înfrățit „cei de-un sânge și de-o lege”, formează un izvor luminos la care tot Românul trebuie să se întoarcă să-și lumineze mintea și să-și adape sufletul.

Intr'adevăr, sbucimatul trecut al neamului Românesc, e o carte veșnic deschisă, din care oricând putem celi învățături folositoare.

Încă pe prima pagină vedem semnele cari au călăuzit pe strămoșii noștri la ziua Unirii. Drumul întortochiat și plin de măcăcini l-au bătătorit la lumina bisericii și a școlii. Alături de ei, în fruntea celor ce înaintau spre „un vis neîmplinit”, se afla preotul și învățătorul satului. Sufletul înfocat și curajos al Românului, luminat cu sfaturile reprezentantului lui Hristos pe pământ, ne-a adus mângăierea să ajungem ziua Unirii.

A trecut însă ziua măreață a Unirii dela 1859, a trecut și ziua cea mare a Unirii, și Românii și-au uitat de mijloacele de luptă ale strămoșilor. S'au risipit în toate părțile. Din motive politice sau din altele, locuitorii satelor s'au despărțit de preotul, s'au despărțit de dascălul și s'au despărțit ei între ei. Care-acea fruntașă comună care ar putea spune cu fruntea ridicată: Noi nu ne-am risipit, noi nu ne-am despărțit. Noi avem și acum un țel nămintarea neamului. Prin carte și prin muncă zilnică, ne străduim să ne scăpăm de sărăcie și de întunerecul neștiinței. În această străduință, noi suntem toți uniți între noi, și uniți stăm strânsi în jurul preotului și a învățătorului și pe drumul ce ni-l arată, ca altă dată strămoșii noștri, mergem și noi, căci acesta drumul învingerii.

Care-i comuna care ar putea spune cu fruntea în sus? N'o știm și nu crede să fie. Astăzi unul sapă pe celălalt, amândoi pe dascălul și'npreună pe preotul. Rezultatu Ne zvârcolim cu toții, aproape fără scăpare, în ghilarele mizeriei, și ziua Unirii în loc să găsească uniți în gânduri, uniți în suferințe ca să fie mai ușoare, ne găsește despărțiți: cu preotul și contra lui, cu învățătorul și împotriva lui ori cu primarul și mâine jos cu el.

În ziua Unirii, trebuie să ne gândim la aceste lucruri mai bine. Acesta-i o boală care trebuie să ne scăpăm. Căci altfel, să n'ajungem s'o luăm dela început.

Oameni fără inimă

După cele mai noi date statistice, în 1933, au murit în lumea întreagă nu mai puțin de 2 400 000 oameni de foame. S'au simțit 1 220 milioane de oameni. Numărul total al acestor nenorociți este de 3 620.000.

De alta parte citim că, pentru a nu ieftini mărfurile, s'au nimicit 1.450.000 carne proaspătă, 5.600.000 kg. carne conservată, 558 mii de vagoane de grâu, 144 mii de goame urez, 267 mii de saci de cafea și 260 saci de zahăr.

E fapt constatat că cu ceea ce s'a nimicit ar fi putut trăi, vreme de un an, 1 milion de mii de oameni, așadar a treia parte din cei morți, fie de foame, fie prin sinucidere.

Dacă mai adăugăm, câtă hrană s'a nimicit fără de a se fi însemnat undeva, vom ajunge la rezultatul că cel puțin 2 milioane de oameni dintre aceia s'ar fi putut scăpa de moarte.

Ce le pasă însă marilor capitaliști și mercianți de aceștia? Decât să scadă prețul mărfurilor, mai bine le-au aruncat la mormânt ori au făcut cu ele foc. Mai bine să aibă mâna peștii decât oamenii.

Ce oameni fără de inimă!

Mulțămite publice. Dna *Margareta Cristescu*, din Constanța, a dăruit bisericii gr. cat. din comuna Țapu, un rând de ornate bisericesti în valoare de 10000 (zece mii) Lei, și 2500 (două mii cinci sute) în bani. Pentru mărinimoasa-i faptă, biserica, prin p. Gheorghe Gânța, îi aduce și pe această cale cele mai călduroase mulțămite.

— Subsemnatul, în numele curatoratului bisericesc gr. cat. din Bociu, aduc și pe această cale cea mai ferbinte mulțămite dlui *Ioan Tonca*, fiu al acestei biserici, care de mai mulți ani locuiește în Constanța, pentru suma frumoasă de (5000) cinci mii Lei, ce a dăruit-o bisericii noastre cu ocazul praznicului Botezului pe care l-a sărbătorit în Bociu, Bociu, la 13 Ianuarie 1935. Teodor Lungu, preot gr. cat.

Credincioșii din Spania ridică o statuie uriașă lui Hristos. În curând se va ridica în Spania o statuie uriașă. În ea se va tăia în bronz chipul dlui Hristos, care sinur va avea 10 m. înălțime. S'au folosit la această statuie 120 de mii kgr. de bronz

Statul va publica lista rău plătiților. Incasările statului merg rău de tot. Oamenii s'au obișnuit să nu mai plătească. Ministrul finanțelor însă a hotărât că va da în viitoare numele tuturor rău plătiților. Oamenii ar trebui să înțeleagă, să-și facă datoria către stat chitând impozitele, căci altfel, statul se dă în răpă și, împreună cu el, noi toți.

Câte vite s'au trimis peste graniță în decursul lunii Decembrie. În ultima lună a anului ce a trecut, au ieșit dela noi în țară 6650 de vite mari. Cele mai multe au fost trecute în Grecia (2891) și Italia (1709). Au mai ieșit apoi 10 mii de porci și tot atâtea oi.

Un cal de călărie pentru o bucată de săpun. Corespondentul nostru din Viena ne trimite următoarea știre. Un profesor universitar vienez, trăit în Rusia mai mulți ani, întors în patrie a ținut o conferință, arătând că țările de azi din Rusia, Din cele spuse apare că țările care bântue la vecinii noștri de peste granițe. Într-o parte a țării acel profesor a vorbit pentru o bucată de săpun un cal de călărie. Calul a crescut în mijlocul naturii, cu ajutorul lui Dumnezeu, dar o bucată de săpun nu trebuie plătită cu bani, intră cu greu în buză săracilor. La noi, cu toată sărăcia de azi, suntem departe de sărăcia celor din Rusia.

Se vor face bani noi. În curând se vor pune în circulație bani noi, monete de câte 50 și 200 Lei. În schimbul acestor monete, se vor retrage din circulație în aceeași valoare bani de hârtie.

Un misionar de lângă Polul Nord. Misionarul catolic Ștefan Bazil din Alaska (aproape de Polul Nordic) a scris o scrisoare în care cere ceva ajutor. Din scrisoarea lui se vede că el locuiește într-o căsuță de lemn, cu o singură odaie, care e și capela și camera de zi, de dormit, bucătărie și cămară deopotrivă. La 24 Iulie 1933 i-s'a aprins căsuța, pe când părintele nu se afla acasă. A ars tot ce a avut, afară de sf. Cuminecă-

tură și de o carte de rugăciuni, scrisă de el în limba locuitorilor din acel ținut, numiți eschimoși. Bietul părinte misionar ce era să facă? Și-a zidit o casă nouă, de astă dată din zăpadă și gheață acoperită cu piele de cal de mare, iară ferești și-a făcut din mațele întinse ale aceluși animal. Ne mai având nici haine călduroase, a cerut împrumut dela credincioșii săi, dar s'a umplut de păduchi, cari acolo sunt oaspeți de toate zilele, ca la noi purecii vara. Fiindcă i-a ars și carnea de ren și untura de pește, a trebuit să-și prindă el însuși pești, ca să nu moară de foame. Și mai trist e că poșta, care vine odată la an, i-a adus vestea morții mamei sale, așa că nu mai are pe nimeni. Cam pe anul viitor va primi și ajutoarele pe cari i-le vor trimite, după toate aceste nenorociri, Sfântul Părinte dela Roma, episcopul lui și bunii credincioși din întreaga lume. Iată cum și cu câtă greutate împlinește acest misionar porunca Mântuitorului: „Mergând învățați toate neamurile, botezându-le”.

Sărăcie leneșă. O gazeta din Arad se plânge de mulțimea „șomerilor” cari împovărează bugetul primăriei, al județului și al statului chiar. Cu toată mulțimea „șomerilor” (oameni cari ar putea să lucreze dar nu găsesc de lucru), nu se găsesc — scrie gazeta — o sută de inși cari, pe bani, să curețe străzile de zăpadă. — Străzile orașului nostru încă sunt pline de acel zăpeză care te oprește la tot pasul ca „să capete ceva”. Vara întreagă stau întinși la soare, și dacă i chemi să-ți curețe iarba din fața casei, fug îndată ce ai plecat dintre ei. Iar iarna cerșesc, de „sărăcie”. Sărăcie? Da! Sărăcie leneșă!

Omorurile în Statele Unite. Nu există țară în lume, unde să fie mai mulți criminali decât în America. Aceasta, bag seama, și din cauza că în America nu au mers totdeauna oamenii de omenie, ci și foarte mulți ticăloși, hoți, desnădăjduți, leneși, bețivi și alți păcătoși, ai căror urmași acum își fac de cap. Căci iată ce ne spune statistica americană: În Statele Unite se fac la an 12 mii de omoruri, 3 mii de răpiri de copii sau de persoane mari, 50 de mii de furturi, 5 mii de aprinderi, 100 de mii de alte atacuri și 40 de mii de spargerii. Cu un cuvânt în America se face tot la 7 minute câte o crimă. Pagubele ce se fac prin aceste crime sunt mai mari decât toate datoritiile de războiu ale tuturor statelor europene față de America. Inchipuieți-vă, ce ar fi în America dacă n'ar fi introdusă pedeapsa cu moartea.

Hitler, nănaș la botez. Führer-ul Germaniei a botezat ca nănaș, săptămâna trecută, pe al 32-lea copil al unei familii de croitori. El ține să încurajeze astfel pe cei cu mulți copii, căci el nu e căsătorit.

Călugării de pe muntele St. Bernhard. Între Elveția și Italia este un munte frumos, înalt de 2494 metri, în vârful căruia este un lac, iară lângă lac un vestit schit de călugări, fondat în anul 962 de către sf. Bernard din Savoia. Călugării aceștia cresc un solu de câni mari pe cari îi dresază (învață) să caute și să ajute pe călătorii rătăciți prin zăpezi. Câni îi aduc pe nenorociți la schit, târându-i după sine ori chemând pe călugărul de pază care le dă bețură caldă și îi frotează (freacă) până se trezesc din amorțeală. Acești călugări și-au deschis de curând un nou schit pe munții Himalaia din Asia, cei mai înalți munți ai lumii, în țara Tibetului. Deocamdată au deschis la schit o farmacie pentru oameni săraci și se străduiesc să învețe limba poporului, ca apoi să poată face cât mai mult bine, aceasta fiind chemarea lor.

Alexandru Lupeanu-Melin, directorul gazetei noastre, după 2 luni de boală la Clinica chirurgicală din Cluj, unde i-s'a făcut o grea operație, s'a întors Sâmbăta trecută la vechile ocupații. Deodată cu d. Lupeanu a sosit la Blaj, să-și vadă locul nașterii, și d. Profesor *Dr. Alexandru Pop*, directorul clinicii chirurgicale, care a fost călduros sărbătorit pentru „operația și îngrijirile ce le-a dat d-lui Lupeanu-Melin”.

Noli căsătorii în audiență la Papa. Am scris și noi, mai de multeori, în „Unirea Poporului” că Sfântul Părinte dela Roma s'a arătat gata să primească în audiență, pentru a-i binecuvânta, pe toți acei nou căsătoriți cari vor cere o această într-o cerere. Marele bărbat de stat Mussolini, înțelegând ce mare binefacere este aceasta, a dat tuturor noilor căsătoriți cari merg la Roma o reducere de 75% pe căile ferate italiene. Urmarea e că Preafericitul Părinte a primit în audiență până acuma nu mai puțin de 64 mii de perechi tinere. Oare dela noi din România câte perechi tinere au cerut audiență dela Preafericitul Părintele nostru Papa Pius XI?

Cum sunt priviți gazetarii în America. După Roosevelt, fiica președintelui Statelor Unite, se va căsători în curând cu un ziarist din Chicago. Iată deci o țară unde ziaristii sunt prețuiți așa cum trebuie. La noi, cu toată strădanția și bunăvoința ziaristilor, cetitorii nu dau atenția cuvenită gazetelor, cari o duc, pe zi ce trece, tot mai prost. Iar gazetarii o duc ca și gazeta, căci la așa cap, așa căciulă.

Fiți cu băgare de seamă când plantați vii. La ministerul Agriculturii se discută situația viilor noastre. S'a constatat că suntem prima țară din lume în ce privește calitatea slabă a viței pe care o plantăm. Deocamdată oamenii vor fi sfătuiți în scris și prin cuvântări, să planteze numai calități bune. Dacă însă oamenii vor continua să planteze viță de calitate slabă, vor fi oprii dela aceasta printr-o lege. Deci nu așteptați măsurile aspre ale unei legi, ci, de bună voie, plantați numai viță de calitate bună.

Congresul euharistic din Melbourne. Melbourne este un mare oraș în Australia, având un jumătate de milion de locuitori. Acolo s'a ținut de curând congresul euharistic al Australiei. Papa și-a trimis de reprezentant al său pe cardinalul McRosy din Irlanda. La procesiune au luat parte 60.000 de credincioși. Binecuvântarea papală, trimisă prin radio de însuși Sfântul Părinte, au primit-o în genunchi 100.000 de credincioși. La primirea cardinalului în gară a luat parte și arhiepiscopul anglican al orașului. Ministrul

președinte al țării, dl Lyons, care e catolic, a spus, la întâmpinarea legatului papal, în numele guvernului, că el catolic fiind, este mândru de activitatea catolicilor din Australia, dar mai ales de darurile pe care le-au făcut pentru a sprijini pe oamenii săraci. Interesant e că și conducătorul opoziției din Australia este catolic. În general au făcut mari progrese catolicii din Australia, mai ales în vremea din urmă.

Se va scumpi prețul porumbului.

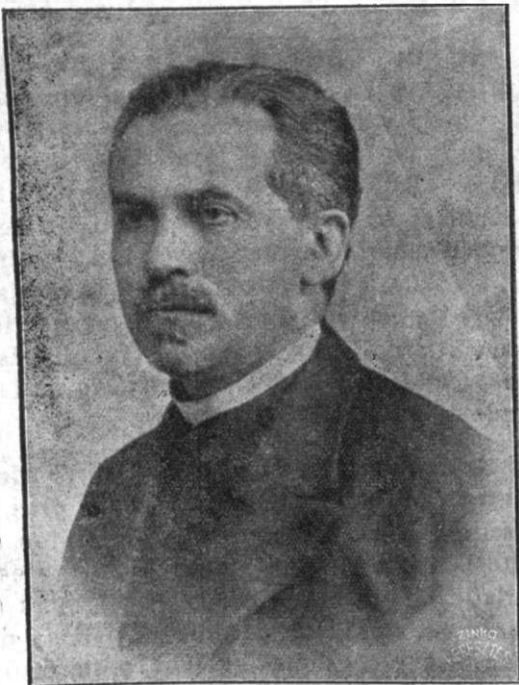
Ministerul Agriculturii înștiințează pe țărani să fie cu băgare de seamă că se va scumpi porumbul (cucuruzul). Această scumpire se explică astfel. La primăvară, când pe la noi porumbul e pe sfârșite, se coace și se pune în vânzare porumbul unei țări bogate numită Argentina. În anul acesta însă, recolta Statelor Unite a fost nimicnică în întregime de secetă. De aceea Americanii au arădat de pe acum tot porumbul Argentinei. Din această pricină, pe la noi n-o să mai ajungă porumb străin ca în alți ani, și-a cazului acesta de bună seamă că prețul lui se va scumpi. Deci, țineți porumbul la preț și cruțați-l până nu ajunge sacul la fund.

Încă n'a murit Cain? La Cluj s'a

judecat nu de mult următoarea faptă. Un țaran dintr-o comună din jurul Clujului purta pizmă mare pe fratele său, deoarece țarinile acestuia rodeau mai bine decât ale sale. În loc să se îmbucure că fratele său se îmbogățește, se supără rău de tot pentru aceasta. Într-o zi, găsindu-și fratele la câmp, cu mistea turburată de neceaz, l-a bătut bine și l-a înjunghiat c'un briceag, pentru care mot v tribunalul din Cluj l-a condamnat la închisoare. — Se vede că fratele pizmaș n'a priceput nimic din istoria lui Cain și Abel. Ori poate pe la biserică nu dă nici când și astfel n'a avut de unde să o audă.

Cum se schimbă domniile.

Fostul rege al Spaniei, Alfons, era vestit de bogat. De când a căzut însă de pe tron, au început să i-se împuțineze pungile cu bani. Mai nou cetim că și-a depus toate pietrele scumpe la o bancă, pentruca să capete un împrumut de 4 milioane coroane. Și dacă nu va plăti datoria la termen, bijuteriile sale vor fi vândute și alții se vor împodobi cu ele. Căci, domnia nu-i ceva statornic. Ea se schimbă cu oamenii și cu împrejurările.

Pă. Ioan Moldovan,
noul canonic dela Blaj, ales în locul răposatului Pă.
Dr Ambrosiu Chețianu

Crăciunul la clinică...

Ziarul „Patria” din Cluj, publică în anul său din 20 l. c., cu titlul de mai sus, următorul articol:

Distinsul publicist Alexandru Lupeanu-Mellu îmi trimite o broșură de 16 pagini. Abia după citirea broșurei știu, că el și-a petrecut sărbătorile Crăciunului la Clinica din Cluj înconjurat de alți „oropsiți ai soartei”, în acest lăcaș al durerii și-a reamintit bucuriile Crăciunurilor de altă-dată. Vizitatorii nu l-au molestat. — Drag coleg de condeiu, ai perfectă dreptate. La Crăciun atât rudeniile, cât și prietenii și cunoscuții, își uită bolnavii din clinică. Ei n'au vreme decât pentru dâșlii...

Ori cât de mult te iubesc, probabil, nu te-aș fi molestat nici eu, de-aș fi știut, că ești atât de aproape de mine. De cumva totuși ași fi făcut acest gest, tu te-ai fi ales cu încă o experiență tristă. În scrierile ochilor mei, în tremuraturile genelor mele, ai fi citit graba. Mulțumindu-mi pentru atenție, ți-ai fi dat seama, că vizitarea ta a respectat numai o formă (ori dacă vrei, o minciună) convențională...

Broșura ta îmi spune, că în lăcașul durerii ai avut parte de dulcea bucurie a Crăciunului. Ai văzut copilași bolnavi, uitându-și durerea pentru bucuria nașterii primului propovăditor al adevăratei iubiri. Ai participat la prezentarea unei piese teatrale, și ai auzit o poezie recitată cu multă sănătate de o fetiță bolnavă. Ai auzit „îngerii cântând” și ai văzut „magii cu steaua călătorind”. Mai ales ai văzut pe un profesor, care nici în seara de Crăciun nu și-a uitat de bolnavii săi, plus o ceată de călugărițe, cari prefac clinica boalelor trupești și într-o clinică a tămăduirii sufletelor.

N'ai avut așadar motiv să ne invidiezi pe noi, cei cari am petrecut seara de Crăciun într-o atmosferă mai „simpatcă”. La urma urmelor, ce e lumea aceasta? E un spital imens, cu mulți bolnavi și puțini medici. În clinica ta, tu ai văzut cu ochii înșăși iubirea. În imensul nostru spital, noi am auzit numai și am cântat cântecul iubirei, dar adresându-ne întrebarea: nu cumva e totul o simplă formă convențională?...

Adelina Istrate

Din pildele altora

Înainte cu doi ani s'a făcut în Spania marea revoluție, la începutul căreia l-au dat afară din țară pe regele, pe o mulțime de episcopi, preoți și călugări, iară o mulțime de biserici, de mănăstiri și de case parohiale le-au aprins. Ei bine, catolicii n'au rămas cu gura căscată, ei au început a lucra. Înainte de toate s'au adunat în jurul gazetelor catolice, cari s'au mărit și și-au înmulțit abonații. Pe urmă, văzând că nu-și pot da copiii la școlile fără de Dumnezeu ale statului, și-au întemeiat ei înșiși școli confesionale. Credința și dragostea lor de Hristos a făcut adevărate minuni. În curs de doi ani ei au întemeiat nu mai puțin de 274 școli catolice, în cari își primesc învățătura și creșterea 14 mii de copii, și încă fără nici un leu taxă școlară. Mai mult, ei au ridicat și câteva școli catolice pentru surdo-muți.

Și acum o întrebare: cum au putut ajunge, în curs de doi ani, la un rezultat atât de frumos?

Prin jertfe continue.

Ei adună în fiecare lună, cerșind din casă în casă, bani frumoși pentru susținerea școlilor, iară o seamă de oameni, bărbați și femei, s'au întovărășit sub numirea de „Cruciați” pentru adunarea fondurilor de lipsă la susținerea școlilor, și pe urmă familiile mai bo-

Pă. Gheorghe Dănilă,
noul canonic dela Blaj, ales în locul mult jeluțului
Dr Ioan Coltor.

gate și-au oferit casele pentru a se înlocui înțta ca școli catolice.

Noi nu susținem nici o școală confesională, avem o sigură gazetă pentru poporul „Unirea Poporului”, și nici aceea nu suntem în stare s'o susținem.

În Anglia este credință multă

Anglia este țară protestantă, adică mai mulți locuitori ai ei sunt reformați Sașii și Ungarii noștri. Ei au trecut la reformațiune pe vremea regelui Eric VIII, în anul al XVI-lea. Catolicii au fost prigoniți foarte mult, de aceea nu au rămas decât foarte puțini.

Cu toate acestea numărul catolicilor astăzi de 2.321.117. Numărul preoților catolici este de 3299, al călugăriilor de 1683. Bisericile catolice sunt eu totul 1277.

Nicieri nu trec atâția inși la biserică catolică ca în Anglia. Anul trecut au trecut 12.206. Cei mai mulți dintre cei trecuți oameni de seamă. Astfel a trecut de curând la catolicism vestita compozitoare dăa Adelaida Nsedham, care a scris până acum 700 de compoziții muzicale și întregă muzica o simfonie sub numele de „harfa Irlandeză”.

Mai nou a anunțat episcopul anglican (că așa se numesc protestanții din Anglia) în dieceza lui a descoperit 17 preoți cari hotărâți să treacă la religia catolică.

Se zice, de multe ori, că religia e bună numai pentru țărani rămași de lume. De cărturarilor englezi numai aceea nu se poate spune că sunt rămași de lume, și iată-i totuși ca tres la credința noastră, și nu din încredință ci din convingere.

Da, în Anglia este multă credință, și mai mare ca la noi, măcarcă Anglia este cea mai civilizată țară a lumii, dimpreună cu Franța și cu Germania.

Pentru cetitori

Deschizând abonament nou la „Unirea Poporului”, înștiințăm pe iubitorii noștri cetitori că toți acela cari renumeri 1 și 2 din acest an, sunt considerați abonați, legile țării obligându-i să-și plătească abonamentul.

Rugăm deci pe toți aceia cari mai doresc să rămână abonați alți șase zetei, să respingă numerii 1 și 2, pe celce l-au primit, să binevoiască să ne trimită cu ce ne sunt datori.

A primi gazeta și a nu o plăti, seamnă a fura avutul nostru.

Plante cari mănâncă carne

IV. Cum se hrănesc plantele carnivore

Celea mai multe plante sunt verzi, au clorofilă și astfel își pregătesc singure hrana. Sunt însă unele plante, cari n'au clorofilă și nu și pot pregăti hrana, ci sunt silite să trăiască cu materii putrede. Astfel sunt cea mai multe ciuperci.

Plantele carnivore fiind verzi, pot să-și pregătească hrana. Dar locul pe unde traiesc ele e foarte sarac și rădăcinile lor încă nu sunt destul de dezvoltate, de aceea hrana pe care o pregătesc nu le este de ajuns. Din cauza aceasta au încercat să se hrănească și în alt chip. Și anume, fiind ținutul pe unde traiesc ele, foarte bogat în viețuitoare, au început să se hrănească cu acestea viețuitoare și să-și îndeplinească hrana cu carnea lor. Au devenit astfel carnivore sau mănâncătoare de carne.

Că într'adevar acestea plante folosesc pentru hranire carnea insectelor, nu să știe sigur. Aceasta nu e dovedit de deplin. Totuși ținând seama de aceea, că după ce au dizolvat materiile carnoase ale insectei și această materie s'au abut în corpul lor, ele se dezvoltă și se înmulțesc mai bine, trebuie să le folosesc pentru hranire.

Plantele carnivore folosesc numai carnea. Pentru a dovedi aceasta s'au făcut mai multe încercări cu planta Roaua ceriului. S'au pus pe frunzele ei irișoare de piatră. Perișorii s'au îngrămădit asupra pietrei, dar îndată s'au desfăcut. De câte ori însă s'a pus carne, perișorii s'au îndoit, s'au îngrămădit peste carne, au strâns-o și n'au mai lăsat-o până n'au dizolvat-o toată.

Pentru a să poată dizolva carnea, plantele carnivore storo din corpul lor, adevărat din frunze și din perișori, un suc asemănător cu sucul din stomacul omului. Acest suc atacă insecta și îi topește carnea. Pe urma sucul încărcat cu materiile carnoase topite se abea din nou în plantă și planta se hrănește cu acestea materii.

Se spune, că sunt și anumite viețuitoare mici, bacterii, cari atacă animalele cazute în capcanele plantelor carnivore și descompun materiile carnoase ale acestor animale. Așa, la Sarracenia, insecta se înecă în apa din fundul capcanei. Cadavrul insectei e atacat de bacterii și descompus. Materiile descompuse străbat în pereții subțiri ai capcanei și planta se hrănește cu ele. Din cauza aceasta, plantele carnivore au mai fost numite și plante *necrofage*, adevărat mănâncătoare de hoituri.

În ce privește mișcările pe cari le fac plantele carnivore pentru ca să prindă insectele, *Burdon-Sanderson* crede că în frunzele acestor plante sunt curenți electrici cari, în momentul, când insectele ajung pe frunze, se deschid,

amorțesc insecta și frunzele ori perișorii se pun în mișcare.

Pentru aceea, iscusința cu care plantele carnivore prind insectele e socotită ca și cea mai minunată întocmire cu cari neamul plantelor a fost înzestrat.

Ion Popu-Câmpeanu

Ingrășămintele chimice (de boltă)

În numărul trecut al acestei foi am spus că Ingrășămintele pământului sunt de trei feluri și anume: gunoiul de grajd, ingrășămintele chimice și verzi. Despre gunoiul de grajd am scris (Vezi »Unirea Poporului« din 20 I. c.), arătând că din ce este format, cum trebuie păstrat și dospit, cum trebuie împrăștiat pe câmp și că ce plante să cultivăm în pământul proaspăt gunoit. Urmează ca în articolul acesta să scriu ceva despre ingrășămintele chimice și verzi.

Ingrășămintele chimice sunt niște săruri, cari după înfățișare seamănă cu sarea de bucatărie. Sărurile acestea se topesc în apa pământului și în felul acesta sunt supte de către rădăcinile plantelor.

Sunt patru feluri de ingrășămintele chimice, cari în cărți sunt numite ingrășămintele fosfatice, potasice, azotoase și calcaroase. Împărțirea aceasta se face după sărurile cari le conțin.

Ingrășămintele fosfatice conțin săruri, din cari sunt formate, în mare parte, oasele oamenilor și a animalelor. De aici fac parte ingrășămintele cunoscute sub numele de cenușa de oase, sgura lui Thomas, superfosfat. Dintre acestea, ingrășământul superfosfat este cel mai bun. Ingrășămintele fosfatice ajută la mărirea semințelor și fructelor și la întărirea paelor. Fac ca plantele să se desvolte cât mai bine și să se coacă cât mai repede. Inlesnesc înfrățirea plantelor și împiedică căderea cerealelor.

Ingrășămintele potasice conțin săruri ca leșia ce se face din cenușă când se spală hainele. Ingrășămintele potasice și cenușa lemnelor, ajută la dezvoltarea zahărurilor. Din cauza aceasta se împrăstie mai mult în pământurile în cari voim să cultivăm sfeclă sau cartofi. Pământurile nisipoase de regulă sunt foarte sărace în potasiu.

Ingrășămintele azotoase conțin săruri, ca gazele cari ne ustură la nas și la ochi în grajdurile necurațite. Ingrășămintele azotoase de asemenea sunt de multe feluri și anume: Salpetru de Chili (Guano), Sulfatul de amoniac și Cianamida de Calciu, care se fabrică la Dicioșanmărtin. Ele ajută la creșterea și dezvoltarea frunzelor și paelor și la înfrățirea plantelor. Fac ca plantele să crească mari și să aibă o culoare de verde închis. Din cauza creșterii prea mari și fără putere fac să cadă cerealele, să întârzie coacerea și spicele să fie lipsite de boabe. Neajunsurile acestea se pot îndrepta prin adaugarea ingrășămintelor fosfatice, despre cari am vorbit mai sus.

Ingrășămintele calcaroase conțin var. Ele sunt foarte trebuincioase pentru creșterea plantelor și îmbunătățirea pământurilor. Varul, ca și gunoiul de grajd, face ca pământurile argiloase, grele, să devină mai ușoare și cele nisipoase mai tari, ca în felul acesta să rețină mai ușor umezeala și hrana.

Pe un jughâr de pământ trebuiesc

100—200 kg de ingrășămintele chimice din fiecare, afară de cele calcaroase din care se dau 600—2000 kilograme.

Toate ingrășămintele chimice, afară de salpetru de Chili, se împrăstie pe câmp toamna sau înainte de semănat cu cel puțin 2—3 săptămâni, din cauza că se topește cam greu în apă și altfel nu vor folosi culturilor semănat în acel an. Salpetrul de Chili se topește foarte ușor în apă și dacă nu este luat de către plante este spălat în partea de jos a pământului, unde nu ajung rădăcinile plantelor. Din care cauză trebuie împrăștiat după răsărirea plantelor și anume în timpul înfrățirii și înfloritului, când plantele au mai mare nevoie de hrană.

Ingrășămintele chimice se împrăstie cu ajutorul mașinilor sau cu mâna. Imediat după împrăștiere, pământul trebuie grăpat bine pentruca ingrășămintele să nu fie luate de către vânt.

Toate sărurile ingrășămintelor chimice se găsesc în gunoiul de grajd, de unde însă numai încetul cu încetul pot fi luate de către plante. De altă parte se găsesc în cantități prea mici, din care cauză dacă voim să obținem roade mari și bune, pe lângă gunoiul de grajd trebuie să folosim și ingrășămintele chimice. Dar după cum am văzut, ingrășămintele chimice sunt de mai multe feluri și cu însușiri diferite, de cari trebuie să ținem seamă cu ocazia folosirii lor. Tot odată trebuie să ținem seamă de felul pământului și plantelor cultivate, de oarece numai în felul acesta cheltuelile și munca noastră nu va fi zădarnică și vom obține roade îmbelșugate.

Victor Oros

Populația țării noastre crește

România a intrat în al 20-lea milion de locuitori

Numărtoarea populației s'a făcut din cele mai vechi timpuri. Dacă vom cerceta acest lucru, vom constata foarte ușor că Chinezii, Arabii, Babiloniienii, Fenicienii și-au făcut socotela numărului poporului lor. Era de lipsă să cunoască numărul locuitorilor, fiindcă aveau de aruncat împozite asupra populației.

Însăși Biblia ne vorbește de un recensământ (că așa se numește numărtoarea poporului) în Egipt, pe timpul unui împărat cu numele Faron, apoi de altul pe timpul lui Moise făcut pe muntele Sinai. Pe timpul lui Irod deasemenea s'a făcut o numărtoare a populației, când Iosif și Maria au plecat din Nazaret ca să se înscrie în orașul Bethlehem, unde se născuse pruncul Isus.

Recensământul populației vedem că s'a fost săvârșit pe rând de popoare, iar de atunci toate statele au căutat să-l facă și anume din 5 în 5 ani, sau din 10 în 10 ani, după cum populația lor creștea mai repede sau mai încet.

La noi în țară un astfel de recensământ s'a făcut, după cum se știe, în anul 1930, în luna Decembrie. De atunci și până azi au trecut patru ani încheiați, în care populația țării noastre a crescut mult, după cum vom vedea.

Dr. Dr. S. Manuila, directorul biroului de înregistrare a populației țării noastre, a prezentat dlui ministru al sănătății un raport, din care vom putea constata cele de mai jos.

De la prima aruncătură de ochi, vedem, că suntem prima țară, care avem cel mai mare număr de năsuți. Dar această mare bucurie nu este trainică, deoarece batem recordul și în numărul mare de morți pe care-l avem, mai

ales la copii mici, ceea ce este cât se poate de trist.

După recensământul general făcut în anul 1930 populația țării noastre a fost la 1 Ianuarie 1931 de 18.052.896 locuitori stabili.

Dela această dată, adică în decursul celor 4 ani cari au trecut, în România s'au născut 2.470.582 copii și au murit 1.511.881 locuitori, ceea ce ne dă un plus de 958.101 suflete. Adăugând această rămășiță la numărul populației din anul 1930, avem azi — la 1 Ianuarie 1935 — 19.011.597 suflete.

Dacă populația României a trecut de 19 milioane, intrând în al 20-lea milion, ceea ce ne dă nădejdea — după cum spune dl Manuila — că peste 4 ani, adică în anul 1938, populația țării noastre va depăși cifra de 20 milioane locuitori.

Cercetând sporul populației pe provincii, vom constata, că sporul se datorează populației din Vechiul Regat și Basarabia. Restul țării crește mai încet, iar în unele regiuni, cum este în Banat, descrește. După concluziile dlui Manuila, populația Transilvaniei este în scădere și cei cari scad meru sunt mai ales minoritarii.

Intrările și ieșirile în țară și din țară, în acești 4 ani, sunt mici, ceea ce se arată cifra repetată drept diferență și care este de 2.906 locuitori. Scăzându-se această cifră din populația constatată la 1 Ianuarie 1935, urmează că România are azi o populație de cam 19.008.691 locuitori. De notat este, că numărul străinilor intrați în țară este foarte redus, față de anii de mai înainte.

România ca număr de populație este a 8 țară din Europa. Viitorul țării noastre, după cum se vede din cifrele de mai sus, este frumos și ar fi și mai plin de speranță, dacă numărul morților, mai ales la copii mici ar scădea combătându-se această prin toate mijloacele. În felul acesta vom da dovadă că suntem un stat civilizată, care nu peste mult va putea ajunge alături de celelalte state înaintate în cultură și civilizație din apus.

Olimpiu I. Barna

Păr. A. Băliban. Am primit pentru Pavel Moisa Lei 75.

Ioan Chețian. Cu reducere mai aveți de plătit Lei 412.

Pop Victor, Sântandrei. În luna Dec. 1932 n'am primit nici o sumă din partea Dv.

Vasile Nistor inv. Primit Lei 515 — Achitat până la 31 Dec. 1934.

Benedict Oltean. Am primit 400 Lei. Rest încă Lei 102 până la 31 Dec. 1934.

Vasile Ghejan. Abonamentul plătit pe întreg anul 1935.

Am primit câte 75 Lei dela următorii: Pascu Nicolae, Dös Nicolae, T. Moldovan I T, Vasile Gorea, Vasile Brebenar, Nicolae Tomuța, Ioan Danciu, Tecariu Ștefan, Macarie Ioan, Iosif Mesaroș, Zaicagi Nicolae, Tănașie Guț I. I., Eugenia Muntean, Nicolae Hentea, Mureșan Mihăilă, Toma A. Ilie.

Câte 100 Lei: Silvestru Mureșan, Ioan Is. Mărt, V. Tuca, Nicolae Floca, Vasile Pop I. G. Nicolae Moldovan.

Câte 150 Lei: Barb Alexă, G. Cosma, Sărb Iacob, Cordoș Ioan I. I., I. Man, Bărsan Constantin, Șerban Aurel, Bazil Groze, Romul Cucerzan, Vancea George, Augustin Pop, I. S. Ordean, Blaj Veștemian, T. Liviu Cernea, Aug. Roman, George Spinean, Hapa Ioan, Cadar Gheorghe, Pereni George, Vasile Bărsan, Popa Gavril, A. Moldovan, Brașovean Grigore.

Nic. Zugrav, Vasile Merlaș, Bucur Șogan, Iosif Dreghiu, Surorile Notre Dame Timișoara, Nicolae Briciu,

Nicolae Pascu, Emil Sas, Andrea Petru, Gheorghe Bărbuțiu, Iuliu Păstrav, Brutus Pașca, Ioan S. Mureșan, Surorile dela spital Reghin, Traian Bălan, Ștefan Giurgiu, Patriciu Tufescu, Ana Porime, Ștefan Muntean, Ioan Bosdoc, Alexandru Fărcaș.

Bucur Teodor, Ioan Boeriu, Mateiu Vasile, Eugeniu Anca, Ignățiu Sabău, Alex. Gera, Fucec Iosif, Aug. Cioba, I. Băcilă, George Gabor, Ioan Barna, Iacob Nicodim Brânzea, Anghel Ioan, Ioan Comsa, Vasile Ho-părtean, Curatorul bisericii Păucișoara. Curatorul bisericii Șaroș, Pop Grigore, A. Bărsan, Anton Giurgică, Luca Berariu, Of. parohial Turda Veche, Albu Petru, A. Blașianu, Of. parohial Vulcan.

Câte 200 Lei: Silvia Cordea, Ioan Ferean, T. Ionaș, Ștefan Marcus, Todea Grigore, Nicolae Briciu, Gavrilă Grigoci, G. Moldovan, Ioan Turc, Cărăian Vasile, Ioan Chețan, Sămărtean Pavel, Ioan Pop a M., Pop Victor.

Câte 300 Lei: Iosif Pop, George Vereș, Ioan Brânzeu, Crișan Iacob, Negrea Ioan, Nicolae Lehene, Dr. Vincentiu Pandrea, George Rusu, Ionaș Dumitru, Ioan Pop, Gregoriu Geaflea, Roman Ioan a P.

Alte sume: Patriciu Tatar 30; Toma Teodor 250; Of. parohial Oarba de M. 330; Valeriu Lascu 160; Dumitru Axente 128; Turcu Ioan 60; Căpușan Ionel 56; Balate Ioan 450; Pop Andrea 174; Asoc. Agru Galați 113; Georgiu Tohătan 250; Bănceu Andronic 50; Iosif Gall 138; I. Voicu 110; Lupean Nicolae I. Ioan 40; Gavril Borcea 20; Bența Cornel 50; Simion Gorea 420.

P. Merloz 315; Alex. Ciacian 250; Man Ioan 370; Filpișan Ioan 500; Herțe Vasile 188; Titu Borca 105; Pogăcean George 70, P. Victor Gergely 1650; Arlton Popa 495; Valeriu Nistor 190; Moise Popa 40; Halmaghi Dan, Aliquippa Pa 291; N. Husariu 130; Sora Nicolae 40; Lic. Samoil Vulcan Beiuș 720;

Grigore Solovăstru 250; Iohn L. Kish, Aurora III. 1000; Zosim Dan 180; Nistor Vasile 515; Liviu Moza 180; Ioan Suci 133; Ioan Giurgiu 157; Benedict Oltean 400; Toth Vasile 33; Tempian Ananie 120; Nicolae Băcel 230; Eugenia Viciu 110; Vasile Ghejan 160 Ioan Urian I. Ch. 40; George Gânța 92; Varga Vilă I. T. 260; Gavril Zenoagă 360; Văd. Ileana Voidești 165; Petru V. Câmpian 35; Chirilă Borza 120; Sabău Ioan 70; Bugen Berariu 410.

Redactor: IULIU MAIOR.

Cea mai nouă carte
de teatru sătesc

LEAC PENTRU MUER

comedie în 2 acte

localizare de

A. MELIN

Piesă foarte potrivită a
se juca prin sate, plină
de haz și de învățăminte!

Prețul 8 Lei

Se cumpără la **Librăria Seminarului din Blaj**. Prin poștă se trimit 8 Lei prețul cărții și 2 lei pentru porto.

ICOANE SFINTE

Reproduceri artistice de pe tablourile pictorilor clasici. — Diferite mărimi. — De 20—500 Lei. — Domnul Hristos. Precurata Vergură Maria
INMORMĂNTAREA DOMNULUI HRIȘTOS executată în 5 culori, mărimea 47/ cm. Lei 80. — Să nu lipsească din nici unui creștin.

Se află de vânzare la

Librăria Seminarului, Blaj

Cărți de învățatură și petrecere

La **Librăria Seminarului Teologic din Blaj** se află de vânzare următoarele cărți scrise pe înțelesul tuturor de **Alexandru Lupeanu-Melin**, directorul gazetei „Unirea Poporului“:

Sămânța viitorului, îndemnuri luminoase pentru părinți, cum să-și crească copiii în frica lui Dumnezeu, spre binele lor și al neamului . . . . . Lei 3.—

În pragul vremii, învățături pentru săteni în timpul de prefaceri prin cari a trecut lumea dela războiu încoace . . . . . 10.—

Blajul istoric în icoane sau oglinda în care se vede întreg trecutul de jertfe și de lupte al vestitului orașel românesc dela îmbinarea Târnavelor . . . . . 10.—

Sufletul Blajului o cuvântare lămurită, în care se arată sufletul creștinesc și româ-

nesc pe care l-au avut arhierii și cărturarii cei mari ai Blajului . . . . . 8.—

Copiii în războiu, povestiri duioase din zilele pline de dureri ale marelui războiu . . . . . 2.—

Cărlig vinde pe Suru, piesă de teatru pentru reprezentațiile de prin sate, plină de haz, care face multă voie bună . . . . . 5.—

De pe Secaș, poezii populare foarte vechi, culese în comuna Roșia de Secaș de un cărturar de de mult . . . . . 8.—

Cartea Crallor sau cântecele brozilor la Nașterea Domnului . . . . . 10.—

Banii se trimit prin poștă, pe înainte, cu mandat postal, adaogându-se și câte 2—3 lei pentru poștă de fiecare carte dacă se cer separat. Toate cărțile împreună 60 Lei și poșta o plătește librăria.

Se cer dela

Librăria Seminarului Teologic, Blaj